

O‘zbekiston
Metamalumot
Tashqi savdo aylanmasi

0. Asoslar

0.1 Qonuniy muhit

0.1.1 Statistik ma’lumotlarni yig‘ish, qayta ishlash va tarqatish uchun javobgarlik

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Davlat statistika qo‘mitasi 2002 yil 12 dekabrda tasdiqlangan va 2012 yilda o‘rgartirish va qo‘shimchalar kiritilgan “Davlat statistikasi to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi qonuniga muvofiq mustaqil ravishda o‘z faoliyatini yuritadi, ushbu qonun bilan davlat statistikasini tashkil etish sohasidagi munosabatlarni tartibga soladi, davlat statistikasi organlarining vakolatlarini belgilaydi hamda yagona statistika axboroti tizimi yuritilishi uchun normativ asos yaratadi.

2017 yil sentabrda O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasining vakolatlari, funksiyalari va tarkibini aniqlab beadigan yangi “O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi to‘g‘risida Nizom”i tasdiqlandi, ushbu nizom Davlat statistika qo‘mitasi Milliy statistika tizimini muvofiqlashtirish, monitoring va nazorat qilishga mas‘ul va ma’lumotlarni yig‘ish, qayta ishlash, analiz qilish va tarqatish bo‘yicha asosiy organ bo‘lib hisoblanadi. Shu bilan birga, xalqaro standartlarga mos yagona statistik uslubiyat bilan ta‘minlash vazifalarini bajaradi.

Davlat statistika qo‘mitasi, statistika ishlarini olib boruvchi boshqa davlat statistika organlari singari davlat statistika hisobotlarini, ma‘muriy hisobotlarni va davlat statistika kuzatuvlarini o‘tkazish uchun zarur bo‘lgan boshqa ma’lumotlarni, shuningdek hisobotlaridagi tushuntirishlarni o‘z vakolatlari doirasida boshqa organlardan ta‘lab qilib olish huquqiga ega.

2017 yil 12 sentabrdagi 5054 sonli Prezident topshirig‘iga muvofiq, mamlakatdagi iqtisodiy va moliyaviy ma’lumotlar XVJning kengaytirilgan umumiy ma’lumotlar tarqatish tizimi (k-UMTT) doirasiga to‘g‘ri keladigan va muvofiqlashgan bo‘lishi kerak.

0.1.2 Ma’lumot ishlab chiqaruvchi tashkilotlar o‘rtasida ma’lumotlar almashinuvi va muvofiqlartirish

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 9-moddasiga asosan Davlat statistikasi organlari Davlat statistikasi ishlari dasturini bajarishda davlat statistikasi organlariga ko‘maklashishi shart bo‘lgan boshqa davlat organlari hamda yuridik shaxslar bilan statistika ishlarini hamkorlikda bajaradi. Davlat statistikasi organlari o‘zlarining vakolat doirasiga kiruvchi ayrim ishlarning boshqa davlat organlari hamda yuridik shaxslar tomonidan bajarilishiga qonun hujjatlarida belgilangan tartibda yo‘l qo‘yadi. Boshqa davlat organlari hamda yuridik shaxslar Davlat statistika ishlari dasturiga muvofiq davlat statistika kuzatuvlarini, shuningdek davlat statistikasi vakolatli organi bilan kelishilgan shakllarda idoraviy statistika kuzatuvlarini o‘tkazadi. Idoraviy statistika kuzatuvlarining ma‘lumotlari davlat statistikasi vakolatli organiga uning so‘roviga binoan taqdim etiladi.

Bundan tashqari, statistika kengashi davlat statistikasi vakolatli organi huzuridagi davlat statistikasining rivojlantirilishi, faoliyat ko‘rsatishi va muvofiqlashtirilishi muammolari bo‘yicha kollegial maslahat organi hisoblanadi. Statistika kengashi davlat statistikasining ayrim masalalarini ko‘rib chiqish uchun ekspert komissiyalari tayinlashi mumkin. Statistika kengashi va ekspert komissiyalarining yig‘ilishlariga ekspertlar taklif etilishi, yig‘ilishlarda vazirliklar, davlat qo‘mitalari va idoralar vakillarining davlat statistikasi masalalari bo‘yicha axborotlari eshutilishi mumkin. Statistika kengashining tarkibi O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan tasdiqlanadi.

0.1.3 Alohida muxbirlarning ma‘lumotlari maxfiyligi

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 7-moddasiga asosan Davlat statistikasi organlari yakka tartibdagi statistika ma‘lumotlarining maxfiyligini, davlat sirlari va yuridik shaxslarning tijorat sirlariga rioya etilishini, jismoniy shaxslar to‘g‘risidagi ma‘lumotlarning egasi mavhumlashtirilishini ta‘minlashga majburdirlar. Bundan tashqari 2017 yil sentabrda “O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi to‘g‘risida Nizom”ga asosan, (13-band, §15) Davlat statistika qo‘mitasi maxfiylik masalalarini hal qilish bo‘yicha xavfsizlik choralarini ko‘radi, shu jumladan bank sirlarini ham (13-band, §11). Nihoyat, “Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 7-moddasiga asosan davlat organlari va mahalliy o‘zini o‘zi boshqarish organlarining davlat statistika sohasidagi faoliyatiga aralashuviga yo‘l qo‘yilmaydi.

Davlat statistika qo‘mitasi xodimlari axloq kodeksiga, shu jumladan maxfiylik qasamiga rioya qilishlari, o‘zlarining vazifalarini bajarishda ularga taqdim etilgan har qanday ma‘lumotlarni oshkor qilmasliklari kerak.

Ularni lavozimga tayinlash paytida majburiyatlari haqida ma‘lumot beriladi. Davlat statistika qo‘mitasining har bir xodimi uni bunday ma‘lumotlarni oshkor qilmaslik majburiyatini o‘z ichiga olgan shartnomaga qo‘l qo‘yishi shart.

0.1.4 Statistik hisobotlarni taqdim etish

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Davlat statistika qo‘mitasi sifat menejmenti va metama‘lumotlar boshqaruvini

ta'minlaydigan statistika biznes-jarayonlarini ifodalovchi BMT ning Yevropa Iqtisodiy Komissiyasining (UNECE) Statistik biznes jarayonlar umumiy modelini yuritadi.

Respondentlarga ma'lumot yetkazib berish maqsadida Davlat statistika organlari o'z vakolatlari doirasida moliya, bojxona, soliq organlari, banklar va boshqa idora va xizmatlar, yuridik shaxslar va ularning vakolatxonalari filiallaridan, jismoniy shaxslardan, shu jumladan yakka tartibdagi tadbirkorlardan Davlat statistika kuzatuvlarini yuritish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlarni so'rashga va olishga, shuningdek, statistik maqsadlarda foydalaniladigan hisobotlarga tushuntirishlar olishga huquqiga ega.

Bundan tashqari, davlat statistikasi korxonalar va muassasalar statistik ma'lumotlarining ishonchliligini tekshiradi, olingan statistik ma'lumotlarni to'liqligi ob'ektivligini ekspertizadan o'tkazadi va buzilganligi aniqlangan hollarda ularni to'g'rilash uchun zarur ko'rsatmalar beradi va statistika ma'lumotlariga tegishli tuzatishlar kiritadi.

0.2 Resurslar

0.2.1 Kadrlar, moddiy-texnik, elektron hisoblash va moliyaviy resurslar (tavsiya etiladigan kategoriya)

Tashqi savdo aylanmasi ko'rsatkichlarini shakllantirish bilan qo'mita Mayrkaziy apparatida 9 ta va hududiy boshqarmalarda 3 ta xodim shug'ullanadi. Barcha hodimlar oliy ma'lumotga ega bo'lib, ular har 2 yilda kamida 1 marotaba Davlat statistika qo'mitasining Kadrlarni qayta tayyorlash va statistika tadqiqotlari markazida o'z malakalarini oshirib boradilar.

Har bir ish o'rni lokal tarmoqqa ulangan shaxsiy kompyuter bilan ta'minlangan hamda mavjud dasturiy ta'minot muntazam yangilanib turiladi.

Elektron hisoblash resurslarini yetarli darajada himoya qilish, shu jumladan statistika ma'lumotlarini tiklash favqulotda qo'llab quvvatlash tizimlari ta'minoti orqali amalga oshiriladi.

Taqdim etilayotgan moliyaviy resurslar Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo statistikasi bo'yicha davlat statistika ishlari dasturida belgilangan ishlarni amalga oshirish uchun yetarli. Xodimlarning davriy tekshiruvlari o'tkaziladi. Davlat statistika organlari zarur hollarda ekspertlardan tashqi yordam oladi.

1. Yaxlitlik

1.1 Kasbiy mahorat

1.1.1 Statistikaning xolisligi

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

“Davlat statistikasi to'g'risidagi” qonunning 7-moddasiga asosan, Davlat statistikasining asosiy prinsiplari aniqlik, xolislik va beg'arazlikdir. Bundan tashqari, “O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi to'g'risidagi Nizomi”da (13-modda, §6) Davlat statistika qo'mitasining prinsiplari beg'arazlikni ta'minlashi belgilanga.

1.1.2 Manbalar, uslublar va tarqatish usullarini tanlash

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 14-moddasiga muvofiq statistika ma‘lumotlaridan davlat manfaatlarini ko‘zlab va ilmiy maqsadlarda, jamoatchilikni xabardor etish, bunday ma‘lumotlardan foydalanuvchilarning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarini ta‘minlash uchun foydalaniladi. Davlat statistikasi organlari yuridik shaxslardan, ularning vakolatxonalari va filiallaridan, jismoniy shaxslar, shu jumladan yakka tartibdagi tadbirkorlardan olgan birlamchi statistika ma‘lumotlari faqat jamlanma statistika ko‘rsatkichlarini tayyorlashda statistika maqsadlarida ishlatiladi hamda jamlanma holatda va egasi mavhumlashtirilgan tarzda e‘lon qilinadi. Tarkibida davlat siri va tijorat sirlari bo‘lgan statistika ma‘lumotlari qonun hujjatlarida belgilangan tartibda taqdim etiladi.

[1.1.3 Statistika ma‘lumotlarni noto‘g‘ri talqin qilish yoki undan noto‘g‘ri foydalanish bo‘yicha sharh](#)

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Davlat statistika qo‘mitasi statistik ma‘lumotlarni noto‘g‘ri talqin qilish va statistik ma‘lumotlardan noto‘g‘ri foydalanilganda o‘z izohini berishi mumkin.

1.2 Shaffoflik

[1.2.1 Statistika ma‘lumotlarni yig‘ish, qayta ishlash va tarqatish nizomi va tartibini oshkor qilish](#)

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 4-moddasiga binoan, Davlat statistikasining asosiy prinsiplari qulaylik, ochiq-oydinlik va oshkorlikdir. Statistika ma‘lumotlarni yig‘ish, qayta ishlash va tarqatish bo‘yicha shartlar O‘zbekiston Respublikasining statistikaga oid qonun va qarorlarda keltirilgan. Ushbu qonunchilik choralari veb-saytga joylashtirilgan va jamoatchilikni ular bilan tanishish imkoniyati mavjud. Shunday qilib, “Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonun (2002 yil) va Qo‘mitaning 368-sonli qarori veb-saytga (www.stat.uz) joylashtirilgan. Qonun Oliy Majlis byulletenida ham chop etiladi va normativ-huquqiy hujjatlar bazasiga (norma), shuningdek Adliya vazirligining www.Lex.uz manzilida joylashgan ma‘lumotlar bazasida ham mavjud.

[1.2.2 Hukumatning statistik ma‘lumotlarga e‘lon qilinishidan oldin ko‘rishning ichki imkoniyati](#)

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Hukumat Davlat statistika qo‘mitasining ma‘lumotlarini e‘lon qilinish vaqtidan oldin ko‘rish imkoniyatiga ega emas. Statistika ma‘lumotlarni tarqatishda Davlat statistika organlari mustaqildir. Davlat organlarining aralashuviga yo‘l qo‘yilmaydi (“Davlat statistikasi to‘g‘risidagi” qonunning 5-moddasi). Faqat qo‘mita Raisi statistik ma‘lumotlar e‘lon qilinishidan oldin ularni ko‘ra oladi.

[1.2.3 Statistika ma‘lumotlarni belgilash](#)

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Jamiyatga e‘lon qilinayotgan ma‘lumotlar ma‘lumot ishlab chiqaruvchi agentlik tomonidan aniq belgilanadi (logotip va izohlar).

1.2.4 Uslubiyatlar, dastlabki ma'lumotlar va statistik usullardagi asosiy o'zgarishlar haqida avvaldan xabar berish.

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

Yangi uslubiyatga o'tishdan, mavjud uslubiyatlar va usullarga jiddiy o'zgartirishlar kiritishdan oldin Davlat statistika qo'mitasi jamaotchilikni oldindan ogohlantiradi. Davlat statistika qo'mitasi o'z veb-saytida foydalanuvchilarni qanday o'zgarishlar kutayotganini tushuntiruvchi tegishli uslubiy ko'rsatmalarni joylashtiradi.

1.3. Axloq me'yorlari

1.3.1 Xodimlarning axloqi bo'yicha ko'rmatma

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

Davlat statistika qo'mitasi xodimlari axloq kodeksiga, shu jumladan maxfiylik qasamiga rioya qilishlari, o'zlarining vazifalarini bajarishda ularga taqdim etilgan har qanday ma'lumotlarni oshkor qilmasligi kerak. Ular lavozimiga tayinlanayotganda majburiyatlari haqida ma'lumot beriladi. Davlat statistika qo'mitasi xodimi uni bunday ma'lumotlarni oshkor qilmaslik majburiyatini olgan shartnoma tuzishi shart.

2. Metodologiya

2.1 Konsepsiya va ta'riflar

2.1.1 Konsepsiya va ta'riflar (talab etiladigan kategoriya)

Tashqi savdo statistikasini shakllantirish quyidagilarga asosan amalga oshiriladi:
O'zbekiston Respublikasining «Davlat statistikasi to'g'risida»gi qonuni;
«Tovarlar halqaro savdo statistikasi: tushunchalar va ta'riflar» (SMTT-2010);
Tashqi savdo xizmatlar statistikasi bo'yicha qo'llanma (RSMTU-2010), Turizm statistikasi bo'yicha halqaro tavsiyalar - 2008;

«Davlat va bojxona tashqi savdo statistikasi ma'lumotlarini yig'ish va qayta ishlash uslubiyati to'g'risidagi nizom», Davlat statistika qo'mitasining (№11), Davlat bojxona qo'mitasining (№01-02/15-23), Iqtisodiyot va sanoat vazirligining (№31) va Investitsiyalar va tashqi savdo vazirligining (№ EG-01/10-4715) 2007 yil 27 avgustdagi qarorlari bilan tasdiqlangan.

Tashqi savdo statistikasi shakllanishining quyidagi uslubiy asoslari mavjud:

- Tovarlar tashqi savdosi statistika hisobini tashkil qilish bo'yicha uslubiy nizom - №1, 2019 yil 18 yanvar;

- Xizmatlar tashqi savdosi statistika hisobini tashkil qilish bo'yicha uslubiy nizom - №1, 2018 yil 19 yanvar .

2.2 Statistik qamrov

2.2.1 Statistik qamrov (talab etiladigan kategoriya)

2.2.1.1 Ma'lumotlarning statistik qamrovi

Tashqi savdo statistikasi tovarlar va xizmatlardan tashqi savdosidan shakllantiriladi:

Tovarlar statistikasini shakllantirishda dastlabki ma'lumotlar bo'lib, Davlat bojxona qo'mitasining yuk bojxona deklaratsiyasining ma'lumotlari hamda Davlat statistika qo'mitasining rezidentdan norezidentga o'tuvchi, davlat chegarasini kesib o'tmaydigan va bojxona deklaratsiyasida hisobga olinmaydigan tovarlarni statistik kuzatuvlari hisoblanadi.

Tashqi savdo xizmatlar statistikasini shakllantirish Davlat statistika kuzatuvlari asosida amalga oshiriladi.

2.2.1.2 Statistik qamrovdan istisnolar

Hech qanday istisnolar yo'q.

2.2.1.3 Aniqlanmagan faoliyat

2.3 Klassifikatsiya/sectorlar bo'yicha bo'lish

2.3.1 Klassifikatsiya/sectorlar bo'yicha bo'lish (ma'lumotlar kategoriyasiga aloqador sifatida talab etiladigan kategoriya)

Tashqi savdo statistikasi bo'yicha ma'lumotlarni to'plash va umumlashtirishda MDH davlatlari statistika qo'mitasi tomonidan BMT kotibiyatining rasmiy nashri asosida tayyorlangan va 2019 yilda nashr etilgan dunyo davlatlari klassifikatori «Statistikada foydalanish uchun mamlakat va mintaqalarning standart kodlari»dan foydalaniladi.

Tashqi iqtisodiy faoliyat statistikasi bo'yicha tovarlarni tasniflash va kodlashda tovarlarni tasniflash va kodlashning uyg'unlashtirilgan tizimining nomenklaturasi asosida ishlab chiqilgan, «O'zbekiston Respublikasining tashqi iqtisodiy faoliyat tovarlar nomenklaturasi» qo'llaniladi.

Xizmatlar eksporti va importi statistikasi bo'yicha shakllantirilayotgan ma'lumotlardagi xizmatlarning asosiy nomlari hamda guruhleri Xizmatlarning halqaro savdo statistikasi bo'yicha qo'llanma tasniflagichiga mos keladi.

2.4 Hisobga olish asosi

2.4.1 Baholash (ma'lumotlar kategoriyasiga aloqador sifatida talab etiladigan kategoriya)

Tovarlar qiymatining bahosi bojxona yuk deklaratsiyasida yoki kontrakt va shartnomalarda ko'rsatilgan milliy valyuta va AQSh dollaridagi narxlar bo'yicha hisoblanadi.

Bajarilgan ishlar va xizmatlar qiymati O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining bajarilgan ishlar va xizmatlar bo'yicha dalolatnoma tuzilgan paytdagi (kontraktda ko'rsatilgan valyutaga muvofiq) kurs bo'yicha hisoblanadi.

2.4.2 Hisobga olish asosi (ma'lumotlar kategoriyasiga aloqador sifatida talab etiladigan kategoriya)

Bitimlarni ro'yxatga olish operatsichlari, hisoblash (to'lov) metodi yordamida amalga oshiriladi. Operatsiyalar iqtisodiy qiymatlarning vujudga kelishi, yo'qotilishi, almashtirilishi va qayta shakllantirilishi bilan ifodalanadi. Tovarlar bilan operatsiyalar ular egalik qilish davrida saqlanadi, xizmatlar amalga oshirilayotgan vaqtda ko'rsatiladi.

2.4.3 Yalpi/sof ko'rsatkichlarni hisoblash tartiblari (tavsiya etiladigan kategoriya)

Yalpi /aniq ko'rsatkichlarni hisoblash tartibi RBP 6 bo'yicha amalga oshiriladi

3. Aniqlilik va ishonchlilik

3.1 Boshlang'ich ma'lumotlar

3.1.1 Boshlang'ich ma'lumotlarni yig'ish dasturlari (talab etiladigan kategoriya)

Eksport va import tovarlari statistik kuzatuv ob'ekti bo'lib hisoblanadi.

Tashqi iqtisodiy faoliyatni amalga oshiruvchi yuridik va jismoniy shaxslar statistik kuzatuv birligi bo'lib hisoblanadi.

Tashqi savdo tovarlar statistikasi ko'rsatkichlarini shakllantirishda Davlat bojxona qo'mitasining ma'lumotlaridan foydalaniladi.

Bojxona deklaratsiyasida va bojxona statistikasi tomonidan hisobga olinmaydigan, davlat chegarasini kesib o'tmaydigan, egalik huquqi rezidentdan norezidentga o'tgan yoki aksincha bo'lgan tovarlar eksport-importi hajmi to'g'risidagi ma'lumotlarni yig'ish va qayta ishlash Davlat statistika qo'mitasi tomonidan maxsus oylik statistik kuzatuvlar tarmog'i orqali amalga oshiriladi.

Xizmatlar tashqi savdosi bo'yicha tahliliy ma'lumotlarni shakllantirish quyidagicha amalga oshiriladi:

- har oy yirik korxonalarining statistik hisobotlari, kichik korxonalar va

mikrofimalarning xizmatlar eksporti (importi)ni statistik baholash hamda kiruvchi va chiquvchi turizmning tanlanma kuzatuvlari asosida;

- har yili yirik korxonalar, kichik korxonalar va mikrofirmalarni qamrab olgan holdagi statistik hisobotlar hamda kiruvchi va chiquvchi turizmning tanlanma kuzatuvlari asosida.

Turizm eksporti va importi hajmlari Davlat statistika qo‘mitasi omonidan tasdiqlangan statistika kuzatuv formalari (kuzatuv anketalari) asosida, maxsus tayyorlangan intervyurlar tomonidan o‘tkazilgan kuzatuv natijalari bo‘yicha aniqlanadi.

3.1.2 Ta‘riflar, statistik qamrov, klassifikatsiyalar, baholashlar va boshlang‘ich ma‘lumotlarni hisobga olish davri (tavsiya etiladigan kategoriya)

Tovarlar mamlakatning iqtisodiy chegarasidan olib kirilganda va olib chiqilganda, egalik huquqi o‘zgarganda hisobga olinadi.

Eksport-import operatsiyalari bo‘yicha dastlabki ma‘lumotlarning manbasi tijorat shartnomalari bo‘lib, uning asosida barcha operatsiyalar, xizmatlar uchun hisob-kitoblar, shuningdek pul-kredit muassasalarining ro‘yxatga olish qaydlari asosida amalga oshiriladi.

3.1.3 Boshlang‘ich ma‘lumotlarning o‘z vaqtida tayyor bo‘lishi (tavsiya etiladigan kategoriya)

Ma‘lumotlarni yig‘ish Davlat statistika ishlari dasturi asosida amalga oshiriladi. Respondentlarga hisobotlarni taqdim etish muddati to‘g‘risida habar qilinadi.

Davlat bojxona qo‘mitasi har oy hisobot oyidan keyingi oyning 7 sanasiga qadar eksport-import tovarlari bo‘yicha ma‘lumotlarni taqdim etadi.

Eksport, import xizmatlari bo‘yicha ma‘lumotlar yirik korxonalar tomonidan hisobot davridan keyingi oyning 2 sanasiga qadar, kichik korxonalar va mikrofirmalar tomonidan esa har yil 27 fevralga qadar belgilangan davlat statistika hisobotlari asosida yig‘ib olinadi.

3.2 Boshlang‘ich ma‘lumotlarni baholash

3.2.1 Boshlang‘ich ma‘lumotlarni baholash (tavsiya etiladigan kategoriya)

Tashqi savdo statistikasini tuzuvchilar tizimli ravishda dastlabki ma‘lumotlarni baholab boradilar va zarur hollarda davlat statistika hisobotlari va boshqa kuzatuvlarni muvofiqlashtirish maqsadida ularni modifikatsiya qilish bo‘yicha ishlarni amalga oshiradi.

3.3 Statistik usullar

3.3.1 Boshlang'ich ma'lumotlar bilan ishlashda statistik usullar (ma'lumotlar kategoriyasiga aloqador kategoriya sifatida talab etiladigan kategoriya)

CIF baholarida import qiymati – importyor mamlakat chegarasigacha bo'lgan transport va sug'urta xarajatlari va tovarlar qiymatiga teng.

FOB baholarida eksport qiymati – importyor mamlakat chegarasigacha bo'lgan transport xarajatlari va tovarlar qiymatidir. O'zbekistonning geografik joylashuviga va dengiz chegaralarini yo'qligiga ko'ra FOB baholari DAPga tenglashtiriladi.

3.3.2 Boshqa statistik jarayonlar (ma'lumotlar kategoriyasiga aloqador sifatida talab etiladigan kategoriya)

Tovarlar tashqi savdosida mavsumiy o'zgarishlar amalga oshirilmaydi.

3.4 Ma'lumotlarni taqqoslash

3.4.1 Oraliq natijalarni taqqoslash (tavsiya etiladigan kategoriya)

Respondentlardan olingan ma'lumotlar o'rganilib hamda tahlil qilib boriladi.

3.4.2 Oraliq ma'lumotlarni baholash (tavsiya etiladigan kategoriya)

Olingan ma'lumotlarda biror bir nomutanosiblik va o'zgarishlar mavjud bo'lsa ma'lumotlar respondent bilan to'g'ridan to'g'ri bog'langan holda tekshiriladi.

3.4.3 Yakuniy statistik ma'lumotlardagi farqlarni va boshqa muammolarni baholash (tavsiya etiladigan kategoriya)

Statistik nomuvofiqliklar davriy ravishda kuzatilib boriladi.

3.5 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqish tahlili

3.5.1 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqishni o'rganish va tahlil qilish (tavsiya etiladigan kategoriya)

Savdo statistikasi qayta ko'rib chiqilmaydi. Muntazam tekshiruvlar ma'lumotlar to'g'ri va barqarorligini ta'minlaydi.

4. Amaliy yaroqlilik

4.1 Davriylik va o'z vaqtidaligi

4.1.1 Davriylik (talab etiladigan kategoriya)

Jami eksport va import ko'rsatkichlari hisobi har oy amalga oshiriladi.

4.1.2 O'z vaqtidaligi (talab etiladigan kategoriya)

Tovarlar tashqi savdosi bo'yicha ma'lumotlarni e'lon qilish ishlab chiqarish dasturiga ko'ra byulletenlar, taxliliy-axborot to'plari ko'rinishida chop etiladi va Davlat statistika qo'mitasining veb-saytida e'lon qilinadi.

4.2 Qiyosiylik

4.2.1 Ichki qiyosiylik (ma'lumotlar kategoriyasiga aloqador sifatida talab etiladigan kategoriya)

Statistik qatorlar ichki taqqoslashlar bilan tavsiflanadi.

4.2.2 Vaqt bo'yicha qiyosiylik (tavsiya etiladigan kategoriya)

Dinamik qatorlar 1992 yildan shakllantirilgan.

<http://stat.uz/ru/statinfo/dinamicheskie-ryady>

4.2.3 Sektorlar va sohalar o'rtasidagi qiyosiylik (tavsiya etiladigan kategoriya)

Zaruriy kesimlarda tashqi savdo statistikasi tadqiqotlari MHT va to'lov balansi talablari asosida amalga oshiriladi.

4.3 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqish

4.3.1 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqish jadvali (talab etiladigan kategoriya)

Davlat statistika dasturiga muvofiq, yanvar-dekabr oylari bo'yicha dastlabki ma'lumotlar dasturda nazarda tutilgan muddatlarda yillik statistik hisobotlar asosida belgilanadi.

4.3.2 Dastlabki va/yoki qayta ko'rib chiqilgan ma'lumotlarni aynan shu toifasi bo'yicha belgilash (talab etiladigan kategoriya)

E'lon qilinayotgan va chop etilayotgan ma'lumotlar Davlat statistika qo'mitasining logotipi va izohlari bilan aniq belgilangan.

4.3.3 Ma'lumotlarni qayta ko'rib chiqishni tahlil qilish va o'rganish bo'yicha olingan natijalarni tarqatish (tavsiya etiladigan kategoriya)

Statistika to'plamlarida ko'rsatiladigan ko'rib chiqilayotgan o'tgan yil ma'lumotlari bo'yicha yakuniy ma'lumotlar Davlat statistika qo'mitasining rasmiy saytida (www.stat.uz) e'lon qilib boriladi.

5. Qulayligi

5.1 Ma'lumotlar

5.1.1 Statistik ma'lumotlarni taqdim etish shakli (talab etiladigan kategoriya)

Tashqi savdo statistikasi bo'yicha nashrlar respublikaning savdosini iodalovchi quyidagi ma'lumotlarni o'z ichiga oladi:
Jami eksport va import, tovarlar va davlatlar kesimidagi ma'lumotlar va TIF TN kodlari bo'yicha eksport va importning qiymat va miqdor ko'rinishdagi ma'lumotlari. Tashqi savdo statistikasi bo'yicha ma'lumotlar oylik, choraklik va yillik ko'rinishda e'lon qilib borildi.

5.1.2 Ma'lumotlarni tarqatish vositalari va shakllari (talab etiladigan kategoriya)

5.1.2.1 Bosma shaklida – Yangi nashrlar

Tahliliy statistika ma'lumotlari chop etilgan ko'rinishda, elektron axborot manbalari orqali taqdim etiladi va Davlat statistika qo'mitasining rasmiy sayti (www.stat.uz) e'lon qilib boriladi.

5.1.2.2 Bosma shaklida – Haftalik byulletenlar

Mavjud emas

5.1.2.3 Bosma shaklida – Oylik byulletenlar

Tovarlar va xizmatlar eksporti va importi

5.1.2.4 Bosma shaklida – Choraklik byulletenlar

«O'zbekiston Respublikasining ijtimoiy iqtisodiy holati», «O'zbekiston Respublikasining statistik tasviri»

5.1.2.5 Bosma shaklida – Boshqalar

Tahliliy statistika ma'lumotlari taqdim etilgan murojaatga yoki shakllantirilgan tarqatma reestrga hamda bir martalik so'rovlarga asosan berib boriladi.

5.1.2.6 Elektron shaklda – Onlayn byulletenlar yoki ma'lumotlar

Har chorakda Davlat statistika qo'mitasining veb saytida (www.stat.uz) «O'zbekiston Respublikasining statistik tasviri», makroiqtisodiy ko'rsatkichlari, dinamik qatorlar va elektron jadvallar e'lon qilinadi.

5.1.2.7 Elektron shaklda – Boshqalar

Tahliliy statistika ma'lumotlari taqdim etilgan murojaatga yoki shakllantirilgan tarqatma reestrga hamda bir martalik so'rovlarga asosan berib boriladi.

5.1.5 So'rov bo'yicha ma'lumotlarni tarqatish (tavsiya etiladigan kategoriya)

O'zbekiston Respublikasining «Davlat statistikasi to'g'risida»gi qonuniga, «O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi to'g'risida»gi nizomga, Statistik axborotlarni tayyorlash va tarqatish ishlarini tashkil etish qoidalari va boshqa me'yoriy hujjatlarga muvofiq, statistik ma'lumotlar foydalanuvchilarga so'rovlari bo'yicha belgilangan tartibda taqdim etib boriladi. Statistik axborotlarni tarqatish yuridik va jismoniy shaxslarni yozma so'rovlari bo'yicha bosma yoki elektron jadval ko'rinishda, statistik to'plamlar, byulletenlar, tezkor axborot shaklida, shuningdek tomonlar o'rtasidagi axborot almashinuvi to'g'risidagi bitimlarga asosan amalga oshiriladi.

5.2 Metama'lumotlar

5.2.1 Konsepsiyalar, statistik qamrov, klassifikatsiyalar, hisobga olish asosi, ma'lumotlar manbasi va statistik usullar to'g'risidagi hujjatlarni tarqatish (talab etiladigan kategoriya)

Tashqa savdo statistikasi bo'yicha metodiq qo'llanma va nizomlar Davlat statistika qo'mitasining rasmiy veb saytida joylashtirilgan. (<https://lib.stat.uz/ru/metodicheskie-materialy/vneshneekonomicheskaya-deyatelnost-i-torgovlya>)

9. Rejalar

9.1 Oxirgi

9.1.1 Takomillashtirish rejaları – Oxirgi takomillashtirishlar

Tashqi savdo statistikasini shakllantirish bo'yicha xodimlar malakasini oshirish, amaldagi statistika kuzatuv shakllarini takomillashtirish, mavjud ma'lumot manbalarini to'liq qamrab olish va ularning sifatini oshirish.

9.2 Umumiy

9.2.1 Takomillashtirish rejalari – Qisqa muddatlilari

Metodik nizomni qayta ko'rib chiqish va o'zgartirish kiritish. Xizmatlar eksporti va importi klassifikatorlarini xalqaro qo'llanmalar va tavsiyalar asosida shakllantirish.

9.2.2 Takomillashtirish rejalari – O'rta muddatlilari

9.3 Moliyaviy

9.3.1 Takomillashtirish rejalari – Texnik yordam/moliyalashtirishga ehtiyojlar – Qisqa muddatli

Ko'zda tutilmagan (Moliyalashtirish yillik Dalat statistika ishlari doirasida amalga oshiriladi)

9.3.2 Takomillashtirish rejalari - Texnik yordam/moliyalashtirishga ehtiyojlar– O'rta muddatli

Ko'zda tutilmagan (Moliyalashtirish yillik Dalat statistika ishlari doirasida amalga oshiriladi)

Aloqa bog'lash uchun shaxs (shaxslar):

Aloqa bog'lash uchun shaxs <u>1</u>			
<i>F.I.O.:</i>	Irgashev	Botir	Samarovich
<i>Lavozim:</i>	Nachalnik Upravleniya statistiki vneshneekonomicheskoy deyatelnosti i torgovli		
<i>Bo'linma:</i>			
<i>Bo'lim:</i>			
<i>Departament:</i>			
<i>Idora:</i>	Gosudarstvennyy komitet Respubliki Uzbekistan po statistike		
<i>Manzil (1 satr):</i>	prospekt Mustakillik, 63		
<i>Manzil (2 satr):</i>			
<i>Shahar/region:</i>	Tashkent		
<i>Mamlakat:</i>	Respublika Uzbekistan		
<i>Pochta indeksi:</i>	100170		
<i>Telefon: mamlkat kodi/shahar kodi/raqam</i>	998	71	2308042
<i>Faks: mamlkat kodi/shahar kodi/raqam</i>	998	71	2308043
<i>Elektron manzil:</i>			
Aloqa bog'lash uchun shaxs <u>2</u>			
<i>F.I.O.:</i>	Juraev	Sardor	Botirovich
<i>Lavozim:</i>	Zamestitel nachalnika - Nachalnik otdela		
<i>Bo'linma:</i>			
<i>Bo'lim:</i>			
<i>Departament:</i>			
<i>Idora:</i>	Gosudarstvennyy komitet Respubliki Uzbekistan po statistike		
<i>Manzil (1 satr):</i>	prospekt Mustakillik 63		
<i>Manzil (2 satr):</i>			
<i>Shahar/region:</i>	Tashkent		
<i>Mamlakat:</i>	Respublika Uzbekistan		
<i>Pochta indeksi:</i>	100170		
<i>Telefon: mamlkat kodi/shahar kodi/raqam</i>	998	71	230-80-44
<i>Faks: mamlkat kodi/shahar kodi/raqam</i>			
<i>Elektron manzil:</i>			
Aloqa bog'lash uchun shaxs <u>3</u>			
<i>F.I.O.:</i>			
<i>Lavozim:</i>			
<i>Bo'linma:</i>			
<i>Bo'lim:</i>			
<i>Departament:</i>			
<i>Idora:</i>			

Manzil (1 satr):

Manzil (2 satr):

Shahar/region:

Mamlakat:

Pochta indeksi:

|